

SAKSPAPIR

Saksnr	Utval	Type	Dato
061/19	Formannskapet	PS	28.08.2019
054/19	Heradsstyret	PS	25.09.2019

Saksbehandlar	ArkivsakID
Ivar Sandgren	15/3470

Kommunedelplan for oppvekst 2. gongs handsaming

Vedlegg:

Kommunedelplanen for oppvekst A5
Kommunedelplan for oppvekst - Kunnskapsgrunnlag
Kommunedelplan for oppvekst - Handlingsdel
Merknad - Fotlandsvåg musikklag
Merknad til kommunedelplan for oppvekst
Uttale - Offentleg ettersyn - Osterøy - kommuneplan for oppvekst - ref 17 7178 FMHO
Fråsegn til offentlig ettersyn av kommunedelplan for oppvekst - Osterøy kommune
Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Heradsstyret vedtek med heimel i plan og bygningslova §11-15 kommunedelplan for oppvekst, Osterøy kommune, planID 12532015008 med planbrosjyre, kunnskapsgrunnlag og handlingsdel.

Formannskapet - 061/19

FS - behandling:

AVRØYSTING

Rådmannen sitt framlegg vart samrøystes tilrådd.

FS - vedtak:

Formannskapet si innstilling til heradsstyret:

"Heradsstyret vedtek med heimel i plan og bygningslova §11-15 kommunedelplan for oppvekst, Osterøy kommune, planID 12532015008 med planbrosjyre, kunnskapsgrunnlag og handlingsdel."

Saksopplysningar:

Saksopplysningar:

PLANPROSESS

Saka skal til innstilling i formannskapet

Saka skal avgjerast i Heradsstyret

Planframlegget vart 1.gongs handsama i formannskapet 15.05.2019 og har vore på høyring og offentleg ettersyn i perioden 12.juni – 6.aug (utvida frå minimum seks veker til åtte veker pga sumarferie). Det har kome inn fire merknader til planframlegget. Tre frå offentlege instansar og ein frå ein interesseorganisasjon. Det er ingen motsegner til planframlegget. Merknadene er oppsummert og kommentert i saksutgreiinga. Alle høyringssvara kan lesast i sin heilskap vedlagt. Merknadene har ført til tre mindre endringar/tillegg i kunnskapsgrunnlaget som vist under. Dette utgjer ikkje vesentlege endringar av planframlegget og medfører dermed ikkje ny høyring. Utover dette blir planframlegget presentert som ved 1.gongs handsaming.

SAMANDRAG

Planen gjeld oppvekstsektoren i Osterøy kommune PlanID 12532015008. Planen er delt opp i tre dokument: kommunedelplan for oppvekst (og kalla planbrosjyre), kunnskapsgrunnlag og handlingsdel. Planen skal vere eit nyttig utviklings- og styringsverktøy på kort og lang sikt, og skal liggja til grunn for prioriteringar og ressursbruk retta mot born, ungdom og unge vaksne i Osterøy kommune. **Hovudmål for planen er å leggja til rette for at kommande generasjonar kan utvikla seg til å verta born, unge og unge vaksne som meistarar notida og framtida.**

Plandokument:

1. Kommunedelplan for oppvekst (brosjyre)
2. Kunnskapsgrunnlag, kommunedelplan for oppvekst
3. Handlingsdel, kommunedelplan for oppvekst

Bakgrunn

MERKNADER TIL PLANFRAMLEGGET

Rådmannen set pris på dei høyringssvara og positive tilbakemeldingane ein har fått frå Fylkesmannen, fylkeskommunen, folkehelsekoordinatoren og Fotlandsvåg musikklag. Merknadene er grundige og nyttige for det vidare arbeidet.

	Hordaland fylkeskommune	Rådmannen sin kommentar
1.	God og samanhengande struktur i	Tatt til orientering.

	planen, og den er basert på eit godt kunnskapsgrunnlag. Planen er oversiktleg. Mål, strategiar og tiltak heng godt saman.	
2.	Sosial utjamning bør vere eit gjennomgåande tema i alle strategiar og tiltak.	Sosial utjamning som omgrep er behandla i kapitelet fysiske helse/utfordringar og behov, og vidare i handlingsdelen under delmål 1 – Mangfald, inkludering og toleranse. Sjølv om ikkje sjølv omgrepet systematisk er brukt i planen, så har den hatt fokus på dette. Dette er gjenspegla i handlingsdelen, eksempelvis ved forslag om å etablere utstyrssentral, tilby friplassar i kulturskolen, etablere open barnehage og tiltak for å sikre at tilsette i barnehage og skule har kompetanse til å oppdage og hjelpe barn som lever i utrygge omsorgsrammer.
3.	Universell utforming er eit tema som bør ligge til grunn i relevante tiltak.	Dette tema er handsama under kapitelet fysisk oppvekstmiljø.
4.	Ressursfokus i planen.	Det var eit bevist strategisk val i starten av planarbeidet å ha fokus på utfordringar i kommunen, og strategiar for å møte desse, fordi vi ynskjer å vere ein ambisiøs oppvekstsektor som stadig vil ha fokus på å bli betre, og som samtidig er opptatt av å kunne vise sårbarheit ved å vere tydeleg på det som ikkje fungerer. Vidare var ein grunngeving for dette veivalet at ved opplisting av alle tiltak som fungerer, ville planen ha vorte særskilt omfattande. I det faktiske arbeidet med oppvekstplanen er alle område som fungerer innan sektoren belyst, og desse vil og framover vere gjenstand for systematisk evaluering.

5.	Fylkesmannen i Vestland God inndeling ved å dele i kunnskapsgrunnlag, handlingsdel og brosjyre. Dette gjer planen meir tilgjengeleg og lettles for alle. Planen er delt inn i gode og viktige satsingsområde.	Rådmannen sin kommentar Tatt til orientering.
----	---	--

	Handlingsdelen har konkrete og gode tiltak.	
6.	Språklege formuleringar i kunnskapsgrunnlag, handlingsdel og brosjyre bør bli meir like.	Desse språklege skilnadene er eit resultat av eit bevisst val. Brosjyra har eit lettare språk enn kunnskapsgrunnlaget, for å gjere den meir tilgjengeleg for alle. Denne brosjyra har eksempelvis ein elev ved ungdomsskulen og ungdomsrådet korrekturlest for å sikre at den er forståeleg for ungdom. Kunnskapsgrunnlaget har eit meir profesjonelt og presist språk, slik at den best mogleg kan brukast av fagpersonar i og utanfor sektoren.
7.	Viktig at det kjem fram kva som er tilhøva på Osterøy. Vidare kva som blir gjort i barnehage og skule i dag. Kva bør vidareførast? Kva bør utbetrast ?	På dei områda der vi har lokale tall, er dei tatt inn i planen. Viser og til punkt 4.
8.	Tydelegare presisert kva pedagogiske verktøy ein bruker i dag i høve til ekskludering/mobbing, og kva som er utviklingspotensialet.	Vi har valt i forhold til fleire område å ikkje nemne konkrete metodar eller tiltak brukt i dag, men heller tydeleggjere mål og strategiar. Dette for å sikre at det til ein kvar tid vert brukt dei beste og mest formålstenlege tiltak/metodar til formålet. Eksempelvis er Olweus-programmet brukt av nokre skular i dag, men avgjerdsla om det skal brukast framover må vere ein del av en kontinuerleg evaluering opp mot mål i planen som er at Osterøy kommune skal ha eit mobbefritt opplærings- og fritidstilbod. Det er imidlertid eit klart krav til skulane i planen at dei skal eit evidensbasert mobbeprogram som er i aktivt bruk i skulen, eller alternativt eit handlingsprogram for et trygt og godt skulemiljø.
9.	Etterspør barn og unge sin stemme.	Barn og ungdom sin brukarmedverking i dette planarbeidet kjem ikkje tydeleg nok fram, og er nå tatt inn i innleiinga under eit eige avsnitt om medverknad og kunnskapsinnhenting. Ungdomsrådet har vært høyrte tre gonger, det har vore høyring med ein 8.klasse på ungdomsskulen og bokbussen har snakka med barn i barnehagealder. Vidare har kommunen gjennomført ungdataundersøkingar, seinast i 2017. Dette vert vurdert som tilstrekkeleg for å sette i verk formålstenlege tiltak. Vår vurdering er likevel at planarbeidet kunne hatt større brukarmedverking av barn og unge, særleg med tanke på dei som treng særskild tilrettelegging.

10.	Tekst i kunnskapsgrunnlaget bør konkretiserast meir, slik at det for eksempel kjem fram korleis ein sikrar høg kvalitet på tilpassa opplæring og døme på haldningsskapande arbeid.	Det har ikkje vore ønskjeleg i dette planarbeidet å vere for konkret iht. denne type tiltak. Dette både fordi vi ønskjer at dei enkelte einingane skal ha noko friheit i val av tiltak tilpassa si drift, og fordi det no er ein stor omstilling i fleire einingar, eksempelvis skule, som vil gje nye tiltak i planperioden som ein i dag ikkje har oversikt over. Vår vurdering er derfor at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkeleg konkret. Viser elles til punkt 8.
11.	Handlingsdelen kan godt vise medansvar hos innbyggjarar, frivillige, lag og organisasjonar. Dette kan gjere føresette og frivillige meir ansvarlege for barn sin livskvalitet og psykiske helse.	Dette er eit godt innspel, men planen har tatt utgangspunkt i dei einingane som kommunen har direkte ansvar for og mynde over.. Dette er vurdert mest hensiktsmessig i denne planen, men innspelet vil bli vurdert i seinare planarbeid.
12.	Erstatte ord som uhelse og skeivutvikling med mer positivt ladete ord.	Planen er språkvaska for å fjerne mest mogleg negativt lada ord. Dette har vore svært viktig for prosjektleinga, og ein er såleis einig i innspelet. Nokre ord vert imidlertid for upresise om dei vert omdanna, og nokon må stå for å tydelegjerealvoret innan eit tema. Dette er tilfellet med orda nemnd i Fylkesmannen sitt tilsyn, og ein vel derfor å la dei stå.

	Folkehelsekoordinator - Osterøy kommune	Rådmannen sin kommentar
13.	God og grundig plan.	Tatt til orientering.
14.	Gradientutfordring som gjelder sosiale ulikskapar i helse.	Planen har hatt fokus på dette, og har fleire tiltak som er meint å kompensere for sosial ulikskap, sjå eksempelvis punkt. 2. Sjølve teorifundamentet i høve tematikken er ikkje tatt med, for å ikkje gjere planen for lang og teoritung.
15.	Skuleskyss – det kunne vore tatt inn korleis skuleskyss påverkar den fysiske helsa til barn og unge, og kva omfang dette har i kommunen.	Dette er no tatt inn i planen kap. fysisk oppvekstmiljø s 29
16.	Barn og unge sin moglegheit for å nytte gang og sykkelveg til skule og barnehage bør og omfatte idrettsanlegg.	Dette er no tatt inn i planen i kap. fysisk oppvekstmiljø s 31
17.	Sosial ulikskap i helse. Helsedirektoratet har gitt ut ei brosjyre som viser anbefalte tiltak mot sosial ulikhet i	Viktig innspill. Punkt som er relevant for oppvekst vil bli gitt fokus i evaluering av planen framover.

	helse. Dekker handlingsdelen i denne planen viktige tilrådningar frå helsedirektoratet?	
--	---	--

	Fotlandsvåg musikklag	Rådmannen sin kommentar
	Kulturhus med scene, gjerne samlokalisert med biblioteket og evt. svømmehall etc.	Omhandla under delmål 6 – Kultur og fritid. Her er det foreslått å bygge kulturhus/fleirbrukshus.
	Tilrettelegge for at alle barn og unge kan delta på varierte fritidsaktiviteter. For å få alle barn og unge med, må slike aktiviteter være gratis Gode møteplasser for ungdom på fritida, som ikkje har krav til prestasjon.	Omhandla under delmål 1 – Mangfold, inkludering og toleranse. I handlingsdelen er det her høvesvis foreslått å innføre friplass i kulturskulen og i frivillig sektor/idrettslag, og vidare å opprette eigne tilpassa fritidstilbod for sårbare barn og unge. Omhandla under delmål 5 – Fysisk oppvekstmiljø, og delmål 6 - Kultur og fritid, sistnemnte kvar det er foreslått høvesvis å opprette open hall/Fysakhall og å ta i bruk eksisterande bygg/ungdomshus til uformelle møteplassar for ungdom.

ENDRINGAR I PLANFRAMLEGGET

Fylgjande avsnitt/tema er tatt inn i kunnskapsgrunlaget i innleiinga s.9

Medverknad og kunnskapsinnhenting

Planarbeidet er utforma av ei brei gruppe fagpersonar og tilsette i Osterøy som jobbar med barn og unge, noko som har sikra tverrfaglegheit i arbeidet. Ytterlegare medverknad og innspel/kunnskapsdeling frå andre grupper i kommunen er sikra gjennom møter, kvalitative intervju og presentasjonar/faginnlegg i løpet av 2018 som skissert under.

- *Intervju med representantar for FAU*
- *Intervju med representantar for SU*
- *Intervju med representantar for Osterøy idrettsråd*
- *Intervju med nøkkelinformantar i barnehagen og skulen i Osterøy kommune*
- *Intervju med tilsette i Helsestasjonen for ungdom*

- *Intervju med spesialisttenesta og nøkkelinformantar i Osterøy kommune*
- *Presentasjon og verkstad/innspelsrunde med Osterøy Ungdomsråd ved tre høve, med særskild fokus på fysisk oppvekstmiljø og møteplassar, samfunnsengasjement og påverknad, samt gjennomgang av handlingsdelen og språk/begrepsbruk i plandokumenta. (I tillegg til tidlegare presentasjon og innspelsrunde i høve planprogrammet.)*
- *Presentasjon og verkstad/innspelsrunde med ein 8.klasse ved Osterøy ungdomsskule*
- *Spørjeundersøking/identifisering med born som vitja bokbussen (i 2017)*
- *Innlegg til arbeidsgruppa med tema Utfordringar og behov hjå barn, unge og unge vaksne i Osterøy kommune frå representantar for:*
 - *NAV Osterøy*
 - *Osterøy fysikalske institutt*
 - *Psykisk helse og rusomsorg*
 - *Osterøy integrerings og læringscenter*
 - *Pedagogisk psykologisk teneste (PPT)*
 - *Barnehagen i Osterøy kommune*
 - *Ungdomsskulen i Osterøy kommune*
 - *Småskulen i Osterøy kommune*
 - *Osterøy vidaregåande skule*
- *Innspel og kvalitetssikring undervegs i planarbeidet frå Osterøy barnevernteneste, Osterøy helsestasjon, Osterøy kulturskule, folkehelsekoordinator, barnehagefagleg rådgjevar og skulefagleg rådgjevar i Osterøy kommune, leiargruppa i Osterøy kommune.*

I tillegg har Margreta Tveisme (ved Nordahl Grieg vidaregåande skule/Ashoka Changemaker School) holdt innlegg om Læring – utfordringar og nye tilnærmingar til det 21-århundre for arbeidsgruppa.

Høyring og offentleg ettersyn er gjennomført i samband med utforming av planprogrammet og etter 1.gongs handsaming av planframlegget.

Det er dokumentert nedsett kondisjon, oftare ryggplager og andre helseplager hos barn med skuleskyss samanlikna med dei som går/syklar til skulen og det er indikasjon på høgare risiko for overvekt hos elevar med skuleskyss. Nordlandsforskning peikar på at verdien av den mosjonen ved å gå, sykle el likn som dei unge får, er særleg viktig i dagens samfunn der så mykje tid går til sosiale media og elektroniske spel. (Nordlandsforskning, 2019)

Fylgjande avsnitt er tatt inn i kunnskapsgrunlaget kap. fysisk oppvekstmiljø s 31

God arealplanlegging bidra til å kompensere heilt eller delvis for ulempene ved høg andel skuleskyss i kommunen ved til dømes å sikre at transport til skulen har ein viss avstand til sjølve skulebygget (utforma som hjartesone el tilsvarande) slik at også dei som treng skuleskyss kan få noko fysisk aktivitet før og etter skulen. Det å sikre trygg skuleveg og trygg moglegheit for gange og sykkel til viktige målpunkt som idrettsanlegg og skular er også viktig.

Vurdering

Osterøy sin første kommunedelplan for oppvekst er no klar for endeleg vedtak. Arbeidet med kommunedelplanen har vore ein grundig planprosess utan at eksterne konsulentar har vore involvert. Ei politisk arbeidsgruppe har hatt det overordna ansvaret i lag med ei administrativ prosjektleiing på 3 personar – der planavdelinga har vore delaktig. Sjølve skriveprosessen har vore utført av nærare 20 personar som arbeidar eller er involvert innan oppvekstfeltet.

Undervegs i planprosessen har ein hatt møte med fleire avdelingar i både Helse og sosialektoren og i Oppvekstsektoren i Osterøy kommune. Det har vore intervju med representantar frå FAU, SU , Idrettsrådet, Ungdomsrådet og 8. klasse ved ungdomsskulen med fleire. Dette har sikra medverknad og forankring i planen. I desse møta har det vore lagt vekt på utfordringar og behov innan oppvekstfeltet. Seinare i planprosessen vart fokuset lagt inn mot løysingar og tiltak i handlingsdelen som skal rullerast åreleg.

Samla sett meiner rådmannen at oppvekstplanen vil vera eit godt styringsdokument for politikarar, fagpersonell og kommunesamfunnet for øvrig. Det er viktig at alle dei ulike tiltaka vert prioritert og tidfesta. I tillegg vil det vera avgjerande at oppvekstsektoren vert tilført tilstrekkeleg med både ressursar og kompetanse for å iverksetja handlingsplanen som Heradsstyret no vedtek.

Folkehelse.

Folkehelse har stort fokus i denne planen og til dømes livsmeistring er eit gjennomgåande tema. Slik sett er folkehelse godt ivareteke i arbeidet. Tilrettelegging for god folkehelse er særleg omhandla i kapitela fysisk oppvekstmiljø og psykisk og fysisk helse.

Miljø.

Klima og miljø – berekraftig utvikling er ikkje handsama som eige kapittel, men vil vere førande for all aktivitet og planlegging som gjeld barn og unge i kommunen. Berekraftig utvikling er eit gjennomgåande tema i den nye rammeplanen for barnehagane og i fagfornyinga i grunnskulen.

Rådmannen har tatt initiativ til eit forprosjekt i oppvekstsektoren for å få meir fokus på klima og miljø både i alle barnehagar, skular, dei andre sektorane og i lokalsamfunnet elles. Prosjektet vert truleg støtta av både Kommunanes Sentralforbund (KS), Kommunale Landspensjonskasse (KLP) og Sparebanken Vest (SpV). Erfaringar frå dette prosjektet vil bli inkludert i revisjonar av oppvekstplanen.

Økonomi.

Dei prioriteringane som no Heradsstyret vedtek må innarbeidast i dei årlege budsjetta og i økonomiplanen framover. Rådmannen har merka seg at tilsette som har utarbeidd planen, har hatt mest søkjelys på korleis fagmiljøa kan betra tilbodet både på individ, gruppe og systemnivå. I mindre grad har dei peika på at mangelfulle ressursar kan vera årsaker til ulike utfordringar og behov. Dette er ein prisverdig haldning hjå dei tilsette, men rådmannen er klar på at både administrasjonen og politikarane må vera bevisst på å prioritera opp viktige tiltak innan oppvekstområdet. Sjølv om dette då kan bety å prioritera ned andre fagområde eller å skaffa til veie nye ressursar.

KOSTRA-tala har gjennom fleire år peika på at Osterøy prioriterer mindre ressursar til oppvekstområdet enn samanliknbare kommunar - ikkje minst innan fritids- og kulturområdet. På bakgrunn av planarbeidet og dei innkomne innspela tilrår Rådmannen at tiltak for barn og ungdom og unge vaksne må prioriterast i komande budsjett og økonomiplan.

Konklusjon

Med bakgrunn i saka slik den er gjort greie for og med dei mindre endringane som er presentert rår Rådmannen til at kommunedelplan for oppvekst, planID 12532015008 vert vedteken